

Άρειος Πάγος 1776/1989,

Πηγή: Ποιν. Χρ. Τομ. Μ' 1990 σελ. 854

Περίληψη: Η υποβολή εγκλήσεως δεν αποτελεί προϋπόθεση της παραστάσεως του παθόντος ως πολ. ενάγοντος επί εκδικάσεως αξιόποινης πράξης αυτεπαγγέλτως διωκομένης. - Η φράση του παθόντος ότι ουδείς ευθύνεται για την ασθένειά του και ουδενός την ποινική δίωξη επιθυμεί δεν ενέχει δήλωση παραιτήσεως από το δικαίωμά του να παραστεί ως πολ. ενάγων. - Στοιχεία σωματικής βλάβης από μη ευσυνειδητή αμέλεια. - Πότε υπάρχει έλλειψη αιτιολογίας. - Αιτιολογημένη καταδίκη για σωματική βλάβη από αμέλεια του αναιρεσειόντος πλοιάρχου, ο οποίος, αν και ειδοποιήθηκε από τον παθόντα ασυρματιστή του πλοίου ότι είχε βλάβη στο μάτι και έπρεπε να μεταβεί σε γιατρό, δεν εμερίμνησε για την άμεση αποστολή του σε νοσοκομείο του λιμανιού, στο οποίο κατέπλευσε το πλοίο, ούτε ειδοποίησε σχετικά τις αρχές, αλλά έπραξε τούτο με καθυστέρηση 14 ημερών, οπότε η κατάσταση του ματιού επιδεινώθηκε, με αποτέλεσμα παρά την παροχή ιατρικής βοήθειας να τυφλωθεί ο παθών και να καταστεί ανίκανος για ναυτική εργασία. - Κατά τη γνώμη της μειοψηφίας η απόφαση είναι αναιρετέα λόγω έλλειψης αιτιολογίας, διότι δεν αιτιολογεί τη γνώση του αναιρεσειόντος για τη σοβαρότητα της κατάστασης του παθόντος, δεδομένου μάλιστα ότι ο τελευταίος και μετά την γνωστοποίηση της παθήσεώς του συνέχισε να χειρίζεται τον ασύρματο και προσπαθούσε να μάθει το σύστημα του TELEX.

Απόφαση Δικαστηρίου

Προεδρεύων ο αντιπρόεδρος κ. Χ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΗΣ

Εισηγητής ο αρεοπαγίτης κ. Θ. ΜΕΚΑΛΗΣ

Δικηγόροι: Ι. Γιανναράκος, Γ. Παυλάκης

Επειδή ο δεύτερος λόγος του κυρίου δικογράφου και ο υπό στοιχ. η' των προσθέτων κατά τους οποίους επήλθε απόλυτη ακυρότητα της διαδικασίας γιατί παρέστη ως Πολιτικός ενάγων ο παθών, ο οποίος δεν υπέβαλεν έγκληση, άλλως διότι είχε παραιτηθεί από την πολιτική αγωγή διά της, στην ένορκο κατάθεσίν του της 2.2.1983 ενώπιον του αρμοδίου προανακριτικού υπαλλήλου, πράξεως "ουδείς ευθύνεται διά την ασθένειάν του και ουδενός την ποινικήν δίωξιν επιθυμεί", είναι απορριπτέοι κατά μεν την κυρίαν βάση τους διότι από καμμία διάταξη προκύπτει ότι προϋπόθεση της παραστάσεως του παθόντος ως πολιτικώς ενάγοντος, επί εκδικάσεως αξιοποιού πράξεως επαγγέλματος διωκομένης, όπως η, περί της οποίας η αμέσως κατώτερη σκέψης, παράβαση του άρθρου 314 σε συνδυασμό με το άρθρο 315 του ΠΚ, είναι η υποβολή απ' αυτόν εγκλήσεως, κατά δε την επικουρική διότι η, στην προκαταρκτική κατάθεση του παθόντος, ανωτέρω φράση του δεν ενέχει δήλωσή του περί παραιτήσεως από το δικαίωμά του να παραστεί ως πολιτικός ενάγων για χρηματική ικανοποίησή του διά την ηθική βλάβη που υπέστη εκ του αδικήματος. Επειδή από τον συνδυασμό των άρθρων 28 και 314 του Π.Κ., προκύπτει ότι για την θεμελίωση του εγκλήματος της σωματικής βλάβης εξ αμελείας, μη συνειδητής, που συντρέχει όταν ο δράστης προέβη στην πράξη του γιατί δεν προέβλεψε ως δυνατόν να επέλθει το αξιόποιο αποτέλεσμα, που από αυτή προήλθε, απαιτείται η διαπίστωση αφ' ενός ότι δεν καταβλήθηκε από τον δράστη η απαιτούμενη προσοχή την οποία κάθε μετρίως συνειδητός και ευσυνειδητός άνθρωπος οφείλει να καταβάλει υπό τις αυτές πραγματικές περιστάσεις, με βάση τους νομικούς κανόνες, τις επικρατούσες στις συναλλαγές συνήθειες, την κοινή πείρα κατά την συνήθη πορεία των πραγμάτων και τη λογική, αφ' ετέρου ότι υπήρχε σ' αυτόν η δυνατότητα, με τις προσωπικές τους περιστάσεις, ιδιότητες, γνώσεις και ικανότητες και, κυρίως εξ αιτίας της υπηρεσίας του ή του επαγγέλματός του, να προβλέψει και αποφύγει το επελθόν αξιόποιο αποτέλεσμα, το οποίο πρέπει να τελεί σε αντικειμενικόν αιτιώδη σύνδεσμο με την πράξη η παράλειψη του δράστη. Εξ άλλου, κατά το άρθρο 315 § 1 εδ. β' του ίδιου Κώδικα δεν απαιτείται έγκληση, αν ο υπαίτιος της ανωτέρω αξιόποινης πράξης ήταν υπόχρεος λόγω της υπηρεσίας ή του επαγγέλματός του να καταβάλει ιδιαίτερη επιμέλεια και προσοχή. Τέλος, έλλειψη της κατά τα άρθρα 93 § 3 του Συντάγματος και 139 του Κ.Π.Δ. απαιτούμενης ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας της απόφασης, που ιδρύει λόγον αναιρέσεως, κατά το άρθρο 510 § 1 περ. Δ' του ΚΠΔ, υπάρχει όταν δεν περιέχονται στην απόφαση πραγματικά περιστατικά στα οποία στηρίχθηκε η κρίση του δικαστηρίου, για την συνδρομή των αντικειμενικών και υποκειμενικών στοιχείων του εγκλήματος, τα αποδεικτικά μέσα τα οποία και τα θεμελίωσαν και οι νομικοί συλλογισμοί με βάση τους οποίους έγινε η υπαγωγή των περιστατικών που αποδείχθηκαν στην ουσιαστική ποινική διάταξη η οποία εφαρμόστηκε. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από το σκεπτικό, σε συνδυασμό με το διατακτικό της προβαλλομένης αποφάσεως, με την οποία ο αναιρεσειών καταδικάστηκε για σωματική βλάβη εξ αμελείας (αρ. 314 και 315 ΠΚ) το Τριμελές Εφετείο Πειραιώς που την εξέδωσε, δέχθηκε, κατά την ανέλεγκτη κρίση του, από τα αποδεικτικά στοιχεία που λεπτομερώς αναφέρει, ότι προκύψανε τα κάτωθι: Ο κατηγορούμενος ήδη αναιρεσειών κατά τον τόπο και τον χρόνο που αναφέρεται σ' αυτή, από αμέλειά του (έλλειψη της προσοχής που μπορούσε και

ώφειλε να καταβάλει λόγω των περιστάσεων) προκάλεσε σωματική βλάβη, δηλαδή αποκόλληση του αμφιβληστροειδούς στο δεξιό μάτι του ασυρματιστή Ν.Τ., καθόσον ως πλοίαρχος του Φ/Γ πλοίου Α. ενώ ο παθών τον ειδοποίησε πριν φθάσουν στο λιμάνι της JEDDAN Σαουδικής Αραβίας, ότι έχει βλάβη στο μάτι αυτό, από το οποίο δεν έβλεπε καθαρά, και έπρεπε να μεταβεί σε γιατρό, δεν εμερίμνησε για την άμεση αποστολή του σε νοσοκομείο της JEDDAN και ούτε και προσπάθησε να ειδοποιήσει σχετικά τις αρχές με την απόφαση του ολιγόωρου της παραμονής της εκεί παραμονής, αλλά έπραξε τούτο μετά παρέλευση 14 ημερών στο λιμάνι του KOWAIT, οπότε λόγω παρελεύσεως σημαντικού χρόνου η κατάσταση του ματιού επιδεινώθηκε και παρά τη μεταγενέστερη παροχή ιατρικής βοήθειας, δεν ιάθηκε και ο παθών τυφλώθηκε από το μάτι αυτό και έχει καταστεί πλέον ανίκανος για την άσκηση του ναυτικού επαγγέλματος. Το αποτέλεσμα αυτό δεν προέβλεψε ο κατηγορούμενος λόγω της παραπάνω αμελείας του, αν και, όπως οι μάρτυρες κατηγορίας κατέθεσαν, μπορούσε είτε να επικοινωνήσει με την πλοιοκτήτρια εταιρεία, πριν φθάσουν στην JEDDAN, είτε να ειδοποιήσει τον Ερυθρό Σταυρό και να λάβει σχετικές οδηγίες ή να προκαλέσει την αποστολή αντικαταστάτη του παθόντος στην JEDDAN, πράγμα που δεν έπραξε, μολοντί ήτο υπόχρεος σε ιδιαίτερη επιμέλεια και προσοχή, αλλά προτίμησε να συνεχίσει τον πλουν. Περαιτέρω δέχεται η προσβαλλομένη ότι στην επιδείνωση της καταστάσεώς του συνέβαλε εν μέρει και ο παθών ο οποίος, μετά την έναρξη των παραπάνω συμπτωμάτων στο μάτι του, συνέχισε να εργάζεται ως ασυρματιστής και προσπάθησε να μάθει το σύστημα του TELEX, επί πλέον δε δεν υπεβλήθη σε εγχείρηση ούτε στο Κουβέϊτ, ούτε στην Αθήνα όπως συνεστήθη υπό του ιατρού. Στη συνέχεια με βάση τις σκέψεις αυτές το Εφετείο κήρυξε ένοχο τον αναιρεσείοντα για σωματική βλάβη εξ αμελείας. Με αυτά που δέχθηκε η προσβαλλομένη απόφαση με πληρότητα, σαφήνεια και χωρίς αντιφάσεις διέλαβε την, από τις διατάξεις των άρθρων 93 § 3 του Συντάγματος και 139 του ΚΠΔ, ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, με την προαναφερθείσα έννοια, γι' αυτό οι τ' αντίθετα, υποστηρίζοντες πρώτος λόγος αναιρέσεως του κυρίου δικογράφου και πρώτος των προσθέτων υπό στοιχεία α, β, γ, δ, ε, στ' και ζ, πρέπει ν' απορριφθούν ως αβάσιμοι. Ένα μέλος του δικαστηρίου έχει την γνώμη ότι η προσβαλλομένη απόφαση δεν αιτιολογεί την γνώση του αναιρεσείοντος από απόψεως σοβαρότητας της καταστάσεως του παθόντος, εν όψει των προσωπικών του γνώσεων, πολύ δε περισσότερο διότι ο παθών και μετά την γνωστοποίηση της παθήσεώς του στον αναιρεσείοντα, συνέχισε όχι μόνο να χειρίζεται τον ασύρματο αλλά και προσπαθούσε να μάθει το σύστημα του TELEX, γ' αυτό και θά πρεπε να αναιρεθεί η προσβαλλομένη, κατά τον βάσιμον περί τούτου σχετικών λόγων αναιρέσεως.